

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законодавчих актів
України щодо об'єктів підвищеної небезпеки

Верховна Рада України п о с т а н о в л я є:

I. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. У Кодексі цивільного захисту України (Відомості Верховної Ради України, 2013 р., № 34 – 35, ст. 458):

1) у першому реченні пункту 43 частини першої статті 2 слова «потенційно небезпечних об'єктах, а також у суб'єктів господарювання» замінити словом «об'єктах»;

2) пункт 53 частини другої статті 17 виключити;

3) у частині першій статті 18:

у пункті 6 слова «потенційно небезпечних об'єктах, об'єктах підвищеної небезпеки та інших суб'єктах господарювання, що належать до сфери їх управління, які можуть створити загрозу виникнення аварії» замінити словами «об'єктах, що належать до сфери їх управління»;

пункт 20 виключити;

4) у пункті 3 частини першої статті 19 слова «потенційно небезпечних об'єктах та інших суб'єктах господарювання, які можуть створити реальну загрозу виникнення аварії, що належать до сфери їх управління» замінити словами «об'єктах, що належать до сфери їх управління»;

5) у частині першій статті 20:

пункт 9 виключити;

у пункті 10 слова «ліквідації наслідків аварій» замінити словами «ліквідації аварій»;

у пункті 14 слова «та потенційно небезпечних об'єктах» виключити, а слова «ліквідації наслідків аварій» замінити словами «ліквідації аварій»;

6) у пункті 11 частини дванадцятої статті 23 слова «та погодження виключити, а слова «на об'єктах і територіях» замінити словами «на об'єктах підвищеної небезпеки»;

7) у пункті 1 частини першої статті 34 слова «потенційно небезпечних об'єктів» замінити словами «об'єктів підвищеної небезпеки»;

8) у пункті 1 частини першої статті 50 слова «потенційно небезпечні об'єкти та» виключити;

9) частину першу статті 53 після слів «об'єктах підвищеної небезпеки» доповнити цифрами і словами «1 та 2 класів»;

10) у пункті 2 частини першої статті 69:

підпункти «г» та «д» виключити;

у підпункті «з» слова «ліквідації наслідків аварій» замінити словами «ліквідації аварій»;

у підпункті «і» слова «потенційно небезпечних об'єктів або» виключити, а слова «ліквідації наслідків аварій» замінити словами «ліквідації аварій»;

«л» слова «потенційно небезпечні об'єкти та» виключити, а слова «ліквідації наслідків аварій» замінити словами «ліквідації аварій»;

11) у пункті 8 частини першої статті 70 слова «потенційно небезпечних об'єктів або» виключити, а слова «ліквідації наслідків аварій» замінити словами «ліквідації аварій»;

12) у другому реченні частини третьої статті 75 слова «потенційно небезпечному об'єкті або» виключити;

13) у частині першій статті 77 слова «ліквідації наслідків аварій» замінити словами «ліквідації аварій»;

14) у частині другій статті 93 слова «потенційно небезпечними об'єктами та» виключити;

15) пункті 2 частини першої статті 130 слова «ліквідації наслідків аварій» замінити словами «ліквідації аварій».

2. У Законі України «Про об'єкти підвищеної небезпеки» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 15, ст. 73):

1) статтю 1 викласти в такій редакції:

«Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

аварія на об'єкті підвищеної небезпеки — небезпечна подія техногенного характеру, що виникла під час експлуатації джерела небезпеки і за своїми наслідками призводить або може призвести до загибелі, загрози життю або здоров'ю працівників об'єкта підвищеної небезпеки і населення чи забруднення території та довкілля, завдання матеріальних збитків;

відновлення показників безпеки джерела небезпеки — приведення джерела небезпеки, на якому виникла аварія, у робочий стан;

джерело небезпеки — установки, сховища (резервуари, посудини), трубопроводи, машини, агрегати, технологічне устаткування (обладнання), споруди або комплекс споруд, розташовані в межах об'єкта на поверхні землі або під нею, в яких тимчасово або постійно використовуються,

переробляються, виготовляються, транспортуються, зберігаються одна або кілька небезпечних речовин чи категорій речовин або їх суміш;

ефект «доміно» — ймовірність виникнення або послідовне виникнення аварій на об'єктах, розташованих у безпосередній близькості від об'єкта підвищеної небезпеки, на якому виникла аварія, пов'язана із небезпечними речовинами;

ідентифікація об'єкта підвищеної небезпеки — процедура, за результатами якої об'єкт підвищеної небезпеки належить до відповідного класу об'єкта підвищеної небезпеки;

небезпечна речовина — речовина або суміш, що має хімічні, токсичні, вибухові, окислювальні, горючі властивості, безпосередня чи опосередкована дія якої може спричинити загибель, гостре чи хронічне захворювання або отруєння людей та/або заподіяти шкоду довкіллю;

об'єкт підвищеної небезпеки — цілісний майновий комплекс підприємства, що включає будь-які будівлі, виробництва (цехи, відділення, виробничі дільниці), окреме обладнання та джерела небезпеки, розташовані в межах його території, який за результатами ідентифікації належить до відповідного класу об'єкта підвищеної небезпеки. Об'єкти підвищеної небезпеки, що належать одному суб'єкту господарювання, але за територіальною ознакою мають різні фактичні адреси місцезнаходження, вважаються різними об'єктами підвищеної небезпеки;

оператор — юридична особа або фізична особа-підприємець, яка планує експлуатувати або експлуатує хоча б один об'єкт підвищеної небезпеки;

порогова маса небезпечних речовин — нормативно встановлена або розрахована маса окремої небезпечної речовини або категорії небезпечних речовин чи сумарна маса небезпечних речовин різних категорій, залежно від кількості якої визначається клас об'єкта підвищеної небезпеки;

прийнятний рівень ризику — рівень ризику виникнення аварії, який у межах об'єкта або санітарно-захисної зони навколо нього, нижче або дорівнює науково обґрунтованому гранично допустимому рівню;

ризик — ймовірність виникнення будь-якої небезпечної події протягом певного періоду або за певних обставин;

суміш — механічне сполучення або розчин двох чи більше речовин;

транскордонний вплив аварії — вплив наслідків аварії, що виникла на території України, на територію та довкілля іноземної держави або кількох держав.»;

2) доповнити статтею 2¹ такого змісту:

«Стаття 2¹. Сфера дії цього Закону

Дія цього Закону поширюється на відносини у сфері діяльності, пов'язаної з об'єктами підвищеної небезпеки.

Дія цього Закону не поширюється на:

об'єкти поводження з відходами;

обладнання, установки, виробництва з наявністю на них лише джерел іонізуючого випромінювання;

авіаційні, автомобільні, водні, залізничні транспортні засоби, що здійснюють перевезення небезпечних речовин за межами об'єкта;

об'єкти розвідки, видобутку та розробки корисних копалин, включаючи розвідку та розробку морського дна, на яких небезпечні речовини, не підняті на поверхню і перебувають у звичайному природному середовищі, у тому числі вуглеводні;

гідротехнічні споруди, крім тих, що містять речовини, небезпечні для навколишнього природного середовища.»;

3) статтю 3 після частини першої доповнити новими частинами такого змісту:

«Органи державного нагляду (контролю) здійснюють державний нагляд (контроль) у сфері діяльності, пов'язаної з об'єктами підвищеної небезпеки, шляхом проведення планових і позапланових перевірок відповідно до Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» з урахуванням особливостей, визначених цим Законом.

Планові заходи державного нагляду (контролю) у сфері діяльності, пов'язаної з об'єктами підвищеної небезпеки 1 класу, здійснюються органами державного нагляду (контролю) не рідше ніж один раз на рік.

Планові заходи державного нагляду (контролю) у сфері діяльності, пов'язаної з об'єктами підвищеної небезпеки 2 та 3 класів, здійснюються не рідше ніж один раз на три роки.».

У зв'язку з цим частину другу вважати частиною п'ятою;

4) у статті 5:

у частині першій абзац четвертий виключити;

доповнити новими частинами такого змісту:

«До повноважень центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері цивільного захисту та виконує функції компетентного органу у сфері діяльності, пов'язаної з об'єктами підвищеної небезпеки, належать:

організація взаємодії між центральними органами виконавчої влади у сфері діяльності, пов'язаної з об'єктами підвищеної небезпеки;

забезпечення співробітництва з Європейською комісією Європейського Союзу та іншими міжнародними організаціями стосовно обміну даними про об'єкти підвищеної небезпеки;

забезпечення в разі транскордонного впливу аварії оповіщення та інформування відповідних органів держав, території яких можуть зазнати впливу наслідків аварії;

отримання оповіщення та інформацію в разі загрози або виникнення аварії на об'єктах підвищеної небезпеки від іноземних держав;

визначення за інформацією, наданою операторами, перелік об'єктів, на яких може виникнути ефект «доміно», організовує обмін інформацією між суб'єктами господарювання, які провадять господарську діяльність на об'єктах, розташованих у зоні виникнення ефекту «доміно», про небезпеку, загрозу або настання аварії, що може виникнути на об'єкті підвищеної небезпеки, та громадськістю;

забезпечення постійного доступу громадськості та суб'єктів господарювання, які провадять господарську діяльність на об'єктах, розташованих у зоні виникнення ефекту «доміно», до інформаційних ресурсів, зокрема в електронній формі, про стан безпеки об'єктів підвищеної небезпеки.

Центральні органи виконавчої влади вирішують інші питання у сфері діяльності, пов'язаної з об'єктами підвищеної небезпеки, відповідно до закону.»;

5) абзац другий частини першої статті 6 виключити;

6) у статті 8:

у назві статті слова «суб'єктів господарської діяльності» замінити словом «операторів»;

у частині першій:

в абзаці першому слова «суб'єкт господарської діяльності» замінити словом «оператор»;

в абзаці четвертому слова «мінімально можливого» замінити словами «прийнятного рівня»;

доповнити абзацами такого змісту:

«надавати компетентному органу на його вимогу за встановленою ним формою інформацію та документи щодо:

вжиття на об'єкті підвищеної небезпеки заходів, передбачених цим Законом та іншими нормативно-правовими актами;

збільшення кількості або зміни властивостей небезпечних речовин на об'єкті підвищеної небезпеки, що призводить до збільшення ризику виникнення аварій;

модернізації виробництва, устаткування, зміни технології, що призводить до збільшення ризику виникнення аварій;

припинення своєї діяльності або виведення з експлуатації об'єкта підвищеної небезпеки.»;

7) статтю 9 викласти в такій редакції:

«Стаття 9. Ідентифікація об'єктів підвищеної небезпеки

Суб'єкт господарської діяльності ідентифікує об'єкти підвищеної небезпеки відповідно до кількості порогових мас небезпечних речовин.

За результатами ідентифікації об'єкта підвищеної небезпеки встановлюється 1, 2 або 3 клас.

Нормативи порогових мас небезпечних речовин або їх сумішей, що використовуються для цілей ідентифікації об'єкта підвищеної небезпеки, порядок ідентифікації об'єктів підвищеної небезпеки та їх обліку визначаються Кабінетом Міністрів України»;

8) доповнити статтею 9¹ такого змісту:

«Стаття 9¹. Політика запобігання аваріям на об'єкті підвищеної небезпеки

Оператори з метою визначення переліку вимог, рекомендацій, обмежень та заходів, спрямованих на забезпечення виконання вимог законодавства у сфері діяльності об'єктів підвищеної небезпеки, запобігання виникненню аварій, визначають та затверджують політику запобігання аваріям на об'єкті підвищеної небезпеки 1 та 2 класів.

Політика запобігання аваріям на об'єкті підвищеної небезпеки, затверджена оператором, надається компетентному органу разом з результатами ідентифікації об'єкта підвищеної небезпеки, який він експлуатує, а також перед прийняттям в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів не пізніше ніж за 30 календарних днів до подання до відповідного органу державного архітектурно-будівельного контролю заяви про прийняття в експлуатацію закінченого будівництвом об'єкта.

Зміст, порядок розроблення політики запобігання аваріям на об'єкті підвищеної небезпеки, її перегляду, а також оцінки ефективності визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері цивільного захисту.»;

9) статті 10, 11, 14 і 15 викласти в такій редакції:

«Стаття 10. Звіт про заходи безпеки на об'єкті підвищеної небезпеки

Для об'єктів підвищеної небезпеки 1 класу оператор готує і надає територіальному органу центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, місцевим органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування за місцезнаходженням об'єкта підвищеної небезпеки Звіт про заходи безпеки на об'єкті підвищеної небезпеки,

який він експлуатує, а також перед прийняттям в експлуатацію закінченого будівництвом об'єкта не пізніше ніж за 30 календарних днів до подання до відповідного органу державного архітектурно-будівельного контролю заяви про прийняття в експлуатацію закінченого будівництвом об'єкта.

Оператор зобов'язаний протягом 30 календарних днів після виникнення аварії на об'єкті підвищеної небезпеки і в строк не більше ніж 80 календарних днів після початку модернізації виробництва чи зміни технології переглянути звіт про заходи безпеки на об'єкті підвищеної небезпеки та у разі потреби внести до нього зміни.

Після отримання звіту про заходи безпеки на об'єкті підвищеної небезпеки територіальний орган центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, протягом п'ятнадцяти робочих днів проводить перевірку наданих відомостей, про результати якої протягом п'яти робочих днів інформують оператора.

У разі виявлення під час перевірки недостовірних або неповних відомостей у звіті про заходи безпеки на об'єкті підвищеної небезпеки оператор з урахуванням пропозицій компетентного органу у строк не пізніше ніж десять робочих днів після отримання результатів такої перевірки вносить зміни до звіту про заходи безпеки на об'єкті підвищеної небезпеки та повторно подає його до компетентного органу, місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування за місцезнаходженням об'єкта підвищеної небезпеки.

У разі неврахування оператором висновків компетентного органу стосовно поданого звіту про заходи безпеки на об'єкті підвищеної небезпеки або неподання оператором звіту про заходи безпеки на об'єкті підвищеної небезпеки у строки, визначені в частинах першій, другій та четвертій цієї статті, компетентний орган інформує відповідний орган державного архітектурно-будівельного контролю для вжиття заходів щодо заборони прийняття в експлуатацію об'єкта підвищеної небезпеки або вживають відповідно до законодавства заходів щодо припинення експлуатації об'єкта підвищеної небезпеки або джерела небезпеки.

Порядок розроблення та перегляду звіту про заходи безпеки на об'єкті підвищеної небезпеки, вимоги до його змісту встановлюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері цивільного захисту, за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони праці.

Стаття 11. Планування на випадок виникнення аварій на об'єктах підвищеної небезпеки

Для організації реагування на аварії на об'єктах підвищеної небезпеки оператори розробляють і затверджують плани локалізації і ліквідації аварій для кожного об'єкта підвищеної небезпеки, який вони експлуатують, а також перед

прийняттям в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів підвищеної небезпеки не пізніше ніж за 30 календарних днів до подання до відповідного органу державного архітектурно-будівельного контролю заяви про прийняття в експлуатацію закінченого будівництвом об'єкта.

План локалізації і ліквідації аварій є внутрішнім планом об'єкта підвищеної небезпеки, який оператор після розроблення затверджує власним розпорядчим документом.

Протягом п'яти робочих днів після затвердження, перегляду, пролонгації плану локалізації і ліквідації аварій оператор подає територіальному органу центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, копію цього плану.

План локалізації і ліквідації аварій переглядається не рідше ніж кожні три роки.

За результатами перегляду до плану локалізації і ліквідації аварій вносяться зміни. У разі відсутності підстав для внесення змін до плану локалізації і ліквідації аварій його дія може бути пролонгованою на три роки.

Результати перегляду, внесення змін, пролонгації плану локалізації і ліквідації аварій затверджуються розпорядчим документом оператора.

Оператор протягом двох місяців розробляє новий план локалізації і ліквідації аварій, який затверджує розпорядчим документом, у разі:

зміни форми власності або організаційно-правової форми оператора;

проведення модернізації виробництва на об'єкті підвищеної небезпеки;

внесення змін до чинних або прийняття нових нормативно-правових актів у сфері діяльності, пов'язаної з об'єктами підвищеної небезпеки.

Місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування з метою забезпечення своєчасного реагування на аварії, наслідки яких можуть вийти за межі об'єкта підвищеної небезпеки 1 класу, розробляють та затверджують плани реагування на надзвичайні ситуації, які є зовнішніми планами стосовно об'єктів підвищеної небезпеки 1 класу.

Для розроблення плану реагування на надзвичайні ситуації, що можуть виникнути на об'єктах підвищеної небезпеки 1 класу, оператор протягом десяти робочих днів після прийняття в експлуатацію закінченого будівництвом об'єкта підвищеної небезпеки самостійно інформує у довільній формі місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування про прийняття в експлуатацію закінченого будівництвом об'єкта підвищеної небезпеки 1 класу.

На вимогу місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування у строк не більше ніж десять робочих днів після отримання запиту оператор подає їм інформацію, необхідну для розроблення плану реагування на надзвичайні ситуації, що можуть виникнути на об'єктах підвищеної небезпеки 1 класу за формою та змістом, визначеними цими органами у запиті.

План реагування на надзвичайні ситуації, що можуть виникнути на об'єкті підвищеної небезпеки 1 класу, узгоджується з оператором та центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, або його територіальним органом.

Під час розроблення або перегляду плану реагування на надзвичайні ситуації, що можуть виникнути на об'єктах підвищеної небезпеки 1 класу, місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування забезпечують проведення громадських слухань відповідно до статті 13 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».

У разі створення загрози виникнення транскордонного впливу аварії план локалізації і ліквідації аварій і план реагування на надзвичайні ситуації, що можуть виникнути на об'єктах підвищеної небезпеки 1 класу, мають передбачати заходи, що дають змогу забезпечити негайне інформування відповідних органів держав, території яких можуть зазнати впливу наслідків такої аварії.

Методичне забезпечення щодо порядку розроблення, вимог до структури, впровадження та перегляду плану локалізації і ліквідації аварій встановлюються центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, з урахуванням класу об'єкта підвищеної небезпеки.

Стаття 14. Порядок дій у разі виникнення аварії на об'єкті підвищеної небезпеки

Оператор відповідно до регламенту, встановленого центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері цивільного захисту, сповіщає територіальний орган центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, про порушення робочого стану джерела небезпеки, які призвели або могли призвести до виникнення аварії.

Оператор повинен самостійно припинити експлуатацію джерела небезпеки, якщо це призвело до виникнення аварії на об'єкті підвищеної небезпеки, та вжити заходів для недопущення повторного виникнення такої аварії.

До моменту завершення розслідування аварії заборонено відновлення показників безпеки джерела небезпеки.

Після відновлення всіх показників безпеки джерела небезпеки оператор повідомляє про це компетентному органу.

Компетентний орган після виникнення аварії на об'єкті підвищеної небезпеки в установленому законодавством порядку:

вживає заходів для негайного інформування відповідних органів держав, території яких можуть зазнати впливу наслідків аварії в разі створення загрози

виникнення її транскордонного впливу, та Національного координатора з питань Міжнародних медико-санітарних правил в Україні;

вживає наступного дня після виникнення аварії невідкладних заходів щодо організації позапланової перевірки у сфері діяльності, пов'язаної з об'єктом підвищеної небезпеки, на якому виникла аварія;

протягом 30 календарних днів після закінчення строку, встановленого приписом, виданим за результатом проведення позапланової перевірки, в установленому законодавством порядку проводить перевірку усунення порушень вимог законодавства.

Якщо в результаті перевірки усунення порушень вимог законодавства виявлено додаткові факти, які змінюють раніше подану компетентному органу інформацію про об'єкт підвищеної небезпеки або зроблені висновки за результатами розслідування, оператор повинен протягом 30 календарних днів подати компетентному органу оновлену інформацію про об'єкт підвищеної небезпеки, який перебуває у його власності або користуванні.

Порядок розслідування аварій на об'єктах підвищеної небезпеки визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 15. Подання інформації та право на одержання інформації про об'єкти підвищеної небезпеки

Оператор щороку до 30 грудня подає компетентному органу, місцевим органам виконавчої влади, органам місцевого самоврядування інформацію про об'єкти підвищеної небезпеки, які перебувають у його власності або користуванні.

Обсяг, зміст, форма та порядок подання оператором інформації про об'єкти підвищеної небезпеки встановлюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері цивільного захисту;

За запитом юридичної або фізичної особи чи їх представників про потребу в отриманні інформації про небезпеку, яка виникла на об'єктах підвищеної небезпеки і становить загрозу для людей і довкілля, оператор протягом не пізніше ніж 48 годин з дня отримання запита повинен подати таку інформацію.

Юридичні та фізичні особи мають право з урахуванням обмежень, установлених Законом України «Про інформацію», збирати інформацію про стан безпеки об'єктів підвищеної небезпеки і подавати її органам виконавчої влади, органам місцевого самоврядування, засобам масової інформації та іншим заінтересованим підприємствам, установам, організаціям і громадянам у разі, коли їм відомо або є підстави вважати, що така інформація містить відомості щодо правопорушень, які мають місце на об'єктах підвищеної небезпеки і становлять загрозу для людей і довкілля.

10) у статті 16 слова «суб'єкта господарської діяльності» замінити словом «оператора», а слова «суб'єктом господарської діяльності» – словом «оператором»;

4. Статтю 2 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» (Відомості Верховної Ради України, 2007 р., № 29, ст. 389) доповнити частиною такого змісту:

«Центральні органи виконавчої влади, зазначені у статті 3 Закону України «Про об'єкти підвищеної небезпеки», у сфері діяльності, пов'язаної з об'єктами підвищеної небезпеки, здійснюють планові заходи державного нагляду (контролю) з періодичністю, визначеною цим Законом.».

5. У Законі України «Про регулювання містобудівної діяльності» (Відомості Верховної Ради України, 2011 р., № 34, ст. 343):

1) в абзацах дванадцятому та сімнадцятому частини п'ятої статті 32 слова «об'єкти підвищеної небезпеки» замінити словами і цифрами «об'єкти підвищеної небезпеки 1 та 2 класів»;

2) частину сьому статті 39 після абзацу п'ятого доповнити новим абзацом такого змісту:

«5) неврахування суб'єктом господарювання, який планує експлуатувати хоча б один об'єкт підвищеної небезпеки, висновків компетентного органу у сфері діяльності, пов'язаної з об'єктами підвищеної небезпеки, стосовно поданого звіту про заходи безпеки на об'єкті підвищеної небезпеки або неподання оператором звіту про заходи безпеки на об'єкті підвищеної небезпеки в строки, визначені Законом України «Про об'єкти підвищеної небезпеки»;».

II. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

**Голова
Верховної Ради України**

О.М.Зеленський